

Բանասաց՝ Ղուկասյան Լյուդմիլա Գրիշայի, ծնվել է Մարտակերտի շրջանի Չլդրան գյուղում, ամուսնացել է Կճողոտ գյուղում, ունի միջին մասնագիտական կրթություն: 2020-2023 թթ. Ապրել է Ասկերանի շրջանի Իվանյան գյուղում: Այժմ՝ ք. Հրազդան: Պատմում է Կճողոտի, Չլդրանի, անվան ծագման, թաղամասերի, Լենկ Թեմուրի վերջին հանգրվանի, Սոնատան, Կիչանի, Սրիսավենդի, Առաջածորի, Հովտաշենի, Կենեն պատի, Չրոչըռ աղբյուրի մասին:

Բանահավաքչական արշավախումբ՝ Ն.Վարդանյան, Գ.Շագոյան, Ն.Սահակյան, Լ.Խաչատրյան: Հունիս, 2024, Հրազդան:

Կճողոտ, Չլդրան¹, անվան ծագումը,

Չլդրանի միջով ճանապարհը անցնում ա, գնում Պողոսագոմեր՝ փոքր գյուղեր: Չլդրանը առաջացել ա Չալդր եղբայրների անունից: Էդ եղբայրները եկել են Առաջածորից: Եկել են Չլդրան, հիմնել են էդ գյուղը: Պողոսագոմն էլ էլի Պողոս ու չգիտեմ՝ որ եղբայրներն էին ստեղծել:

Թաղամասեր

Մեր գյուղը մեծ ա, ունի մի հինգ թաղամաս՝ Խոր ծյոր, Կուճիր Չլդրան, Ղուլունց թաղ, Քյրքյորեք, Վերձը կալեր, Թխկոտ: Խոր ծյորը ձորի մեջ ա, դրա հետի ա կոչվում: Ղուլունց թաղում միայն Ղուլյաններն են ապրում: Թխկոտը ծառ ա՝ թխկի ծառը, էդ տարածաշրջանը համարյա էդ ծառերը ունի:

Լենկ Թեմուրի վերջին հանգրվանը

Տարածաշրջանում կան տեղանքներ. անուններով ենք մենք դրանք ասում: Ջիբիոին կապ են ասում, Մըրթըզյան են ասում: Մըրթըզյանը, որ Լենկ Թեմուրը հասել ա մեր Մըրթըզյանը: Ըտեղ հատուկ տարածք կա, որ կարմիր ա հողը: Երեխա ժամանակ մենք որ գնում էինք, տենց էինք ենթադրում, որ թուքերը հայերին կոտորալ

---

¹ Բանասաց՝ Ղուկասյան Լյուդմիլա Գրիշայի, ծնվել է Մարտակերտի շրջանի Չլդրան գյուղում, ամուսնացել է Կճողոտ գյուղում, ունի միջին մասնագիտական կրթություն: 2020-2023 թթ. Ապրել է Ասկերանի շրջանի Իվանյան գյուղում: Այժմ՝ ք. Հրազդան:

ըն, էս սրան հողը կարմիր ա, միշտ մենք այ էդ բանը ունենինք: Ըտեղ խաչքարեր ունենք, տապանաքարեր կան, բայց Լենկ Թեմուրի վերջին հանգրվանը ըտեղ ա եղել:

Սոնատուն

Սոնատուն ունենք, որ Առաջածորն ու Չղրանը բաժանվում են դրանից: Քերծ ա, էդ քերծի էն մյուս յանը Առաջածորն ա, էս մյուս յանը Չղրանն ա, ու ըտեղ Սոնատուն ա կոչվում. ծակեր ա, ամառվա որ ժամին էլ մտնես, օգոստոսին էլ սառույցը կախկախ էլ ա: Ստեղ ունենք Ամենափրկիչ եկեղեցին: Սենց ճանապարհը կյամ ա Դրմբոն: Ճանապարհից վերև Կճողոտն ա՝ մեր գյուղը: Կճողոտը տեղափոխվել ա Վանք գյուղից: Վանք գյուղից էլի եկել են էնտեղ: Դրմբոնն էլ Կճողոտն էլ Վանքից են եկալ: Կճողոտում, որ եկալ են, կոճղեր ա եղել, էդ կոճղերը վերացրել են, գյուղը հիմել էդ տարածաշրջանում:

Դրմբոնում կա Ղարաբաղի ոսկու հանքը: Դրմբոնի հենց մեջն ա:

Կճողոտից բարձրանում ա Մոստը, Հոռաթաղը, Վերին Հոռաթաղը, Ըոթունագոմեր (անասնապահության տեղեր են, ով հիմնել ա, իրանց անունով էլ կոչվել ա), հետո Վաղուհաս, Խնկավան: Վաղուհասցիներն էլ են Վանքից:

Վաղուհասում երևի շուտ ա հասնում բերքը, դրա համար ա կոչվում:

Խնկավանում փոքր սրբատեղի կա, դրա անունով էլ կոչվում ա, խունկ ծխելու տեղ:

Թարթառ գետը Գետավանի մեջով ա անցնում: Գետավանին Մոստ ենք ասում, որովհետև ինքը կապում ա գյուղեր: Ստեղ ներքևները էլ գյուղ չկա:

Չղրանից դեպի Ստեփանակերտ ընգնում ա **Կիչան, Սրխավենդ, Առաջածոր:**

Կիչանից արդեն Մարտակերտի մյուս ենթաշրջանն ա: Կոչվում ա Խաչենի ձոր: Ըստեղ կա Ըխպրքան կոչվող տեղամաս, Ղուլյանները ըտեղից են եկել, հիմնել Չղրանը: Ըխպրքան, ու ըտեղ մի փոքրիկ մատուռ՝ Նհատակ ենք ասում. մի փոքրիկ եկեղեցի ա ընձլ: Կենեն պատը ունենք Մըրթըզպան տարածում: Ամառ-ձմեռ, երբ մտնում էս ընդեղ, գյուղում էս, թե քըշեր ա, լրիվ եղնիններ ա, ուրիշ ծառ չկա, փիս մթեն ա:

Տղաներ են հավաքվում, գնում էդտեղ, որ խազյազ քաղեն: Մինը կորում ա, սաղ գյուղը հվաքվում են, մթնում ա արդեն, էս էրեխու հերը լարվածությունից ասում ա՝ է՛, Կարո, ձեր դռանը տեղ չկա՞, որ սըտեղ էս սատկել: Վերջում քացալ, տենալ՝ հոգնել քնել

ա:

Մենք ունենք **Հովտաշեն**, եղ տարածքը եղել ա Ջալալյանների հողատարածքներ:
Գերեզմանների մոտ (մենք ասում ենք գյոռոտ) եղել ա պուճուր տեղ՝ թուրքերի
սրբատեղիներ:

Ունենք Չլղրանում, եղ որ ասում եմ **Կենեն պատ**, ըտեղ ունենք **Չըռչըռ աղբյուր**,
էլի շատ սառը ջուր ա: Իսկ Սոնատան սառույցը բուժիչ ա: Սառույցը բերում էին
հիվանդին: Կճողոտը ունի շատ աղբյուրներ՝ Խաչենց աղբյուր, Քոռ աղբյուր:

ԲԱՌԱՐԱՆ

յան- կողմ

կախկախ-կախված

քըշեր-գիշեր

փիս մթեն ա- շատ մութ է

խազյազ- վայրի սոխ

սաղ-ամբողջ